

JAK POMAGAĆ DZIECKU W NAUCE?

JAK MOTYWOWAĆ DZIECKO DO NAUKI?

O jakości uczenia i wychowania dzieci decydują: nauczyciele, sami uczniowie i rodzice. Każdy z nich jest bardzo ważny. **Jaka jest rola rodziców?** Bez ich aktywności edukacja dziecka nie będzie udana.

Chcąc pomóc dziecku, rodzice powinni zwrócić jego uwagę na rzeczy, których nie zauważyło, pomóc w rozwikłaniu problemu, naprowadzić, ale nie robić za dziecko. **Pomoc ze strony rodziców musi być właściwa i przemyślana, nie może to być wyręczanie dzieci z ich obowiązków.** Pomagając dziecku w nauce, rodzice będą zorientowani w ich uzdolnieniach i brakach oraz zapobieganiu w porę zaległościom w nauce

Aby pomóc dziecku w nauce, należy przestrzegać następujących zasad:

1. Dziecko powinno wykonywać zadania domowe codziennie o tym samym czasie, po obiedzie i odpoczynku.
2. Dziecko winno mieć w domu stałe miejsce do nauki – najlepiej, jeżeli będzie to własny pokój i własne biurko, wykonywanie zadań domowych powinno odbywać się stale w tym samym miejscu, w ciszy i spokoju, jeżeli w domu jest kilkoro dzieci do jednego biurka należy ustalić godziny pracy.
3. Przed przystąpieniem do wykonywania zadania dziecko powinno uporządkować swoje miejsce pracy i przygotować potrzebne pomoce i przybory, światło powinno padać od strony lewej lub z prawej, gdy pisze lewą ręką.
4. Dziecko powinno najpierw wykonywać zadania trudniejsze, a potem pozostałe.
5. Podczas wykonywanej pracy nie należy odrywać dziecka od niej, rozmawiać z nim na inne tematy, wydawać poleceń.

6. Dziecko powinno po każdych 45 minutach pracy robić 5-10 minutowe przerwy.
7. Nie należy robić zadania za dziecko tylko z dzieckiem.
8. Po wykonaniu każdego zadania, wymagającego od dziecka wysiłku, należy je pochwalić.
9. Należy wytworzyć w domu odpowiednią atmosferę poszanowania nauki i wykształcenia.

Kiedy dziecko nie powinno odrabiać zadań domowych?

- Od razu po zakończeniu lekcji w szkole, ponieważ dziecko ma prawo czuć się zmęczone. Czasami wystarczy pół godziny lub godzina wytchnienia.
- Bezpośrednio po obfitym posiłku, zwłaszcza głównym tj. obiedzie, kolacji – ponieważ organizm nastawiony jest na trawienie.
- Późnym wieczorem, po godzinie 20 – 21.

Oto kilka refleksji na temat, jak rodzice mogą pomóc dziecku w nauce.

1. Interesuj się postępami dziecka.

Sama obecność rodziców na zebraniu w szkole jest dla dziecka bardzo istotna. Świadczy bowiem o zainteresowaniu problemami syna, czy córki, o tym, że są dla rodziców ważni.

Jednak równie ważne jest zachowanie ojca, czy matki po przyjściu do domu i sposób przekazania informacji o zebraniu. Dziecko oczekując na powrót rodzica z wywiadówki przeżywa duży stres i to nie tylko to, które ma coś na sumieniu. Po powrocie do domu spróbujmy:

- powstrzymać emocje. Przekraczając próg domu nie krzyczmy np. „koniec z telewizją dopóki nie poprawisz ocen” itp.
- znajdźmy czas na rozmowę
- nie zaczynajmy od informacji negatywnych.

- mówmy o swoich odczuciach. Np. miło mi było, gdy pani Cię pochwaliła lub zmartwiło mnie Twoje zachowanie w szkole.
- gdy są problemy- wspólnie ustalmy ich rozwiązanie.

2. Wspieraj, ale nie wyręczaj.

Rodzice nie muszą na nowo uczyć się tego, co dziecko w szkole. Naukę pozostawmy dzieciom. Rodzice mają dziecko wspierać. Rodzice często za bardzo się angażują. Myślą, że w ten sposób pomagają dziecku, ale brną w ślepą uliczkę, bo dzieciom coraz mniej zależy na odrabianiu lekcji.

Pomagając dziecku w odrabianiu zadań domowych **nie należy wyręczać dziecka. Należy dziecko przyzwyczajać do podejmowania wysiłku, do pokonywania trudności, wtedy uwierzy we własne możliwości**, a także uczy się rozwijać swoje uzdolnienia, a przede wszystkim uczy się odpowiedzialności za swoje postępowanie.

3. Mądrze motywuj.

W procesie szkolnego uczenia się motywacja odgrywa dużą rolę. Jest siłą pobudzającą do nauki, zdobywania wiedzy, rozszerzania zainteresowań. Kiedyś uważano, że groźba pasa lub awantury zmotywuje do nauki. Od kar lepsze są nagrody, ale stosowanie ich musi być ostrożne. Złotym środkiem jest drobna nagroda, np. w postaci uznania rodziców, pochwały. Dziecko będzie miało poczucie, że rodzice interesują się jego życiem.

5. Doceniaj osiągnięcia dziecka

Warto rozróżnić tu dwa pojęcia: osiągnięcia a stopnie. Często pytamy dziecko po powrocie do domu: „co dziś dostałeś”, a powinniśmy zapytać: „czego się dziś nauczyłeś”. O ile łatwo jest doceniać osiągnięcia dziecka, które otrzymuje dobre stopnie, to gorzej jest z dzieckiem, które ma kłopoty w nauce. Na początku warto się zastanowić, czy niepowodzenia w nauce nie są

objawem jakiejś przyczyny. Jest różnica między dzieckiem, które nie chce się uczyć, a takim, które uczy się wolno i nie jest w stanie zrobić tego, co się od niego wymaga. W rozpoznaniu problemu może pomóc rozmowa z wychowawcą czy pedagogiem szkolnym, a także badanie w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej. Gdy rozpoznamy naturę trudności, wspólnie zastanówmy się nad rozwiązaniem problemu.

6. Nie pozwól dziecku, by źle mówiło o sobie.

Często mamy okazję słyszeć, że dziecko źle mówi o sobie: „jestem głupi”, „nie dam rady”, „i tak mi się nie uda”. Są to głosy, które są wrogami sukcesu. Zastanówmy się skąd się to bierze. Czasem nieświadomie nadajemy dziecku etykietkę i tak o nim myślimy: „ten jest zdolny, ten powolny, ten zapominalski”. Sprawiamy, że dziecko tak zaczyna myśleć o sobie. A przecież każde dziecko może być postrzegane jako osoba o wielorakich cechach: raz nieśmiała, raz hałaśliwa, raz powolna i zamyślona, a raz szybka i zdecydowana, ale nigdy niejednakowa, zawsze mająca szanse rozwoju.

Opatrywanie dzieci etykietkami ogranicza ich nadzieję, marzenia i możliwości. Przyczynami „lęku przed niepowodzeniem” są również uogólnienia wynikające z wcześniejszych doświadczeń. Ich lęk przed porażką jest wynikiem specyficznego typu oddziaływań:

- zakazów („jak nie potrafisz, to nie rób”)
- zagrożeń („jeżeli tego nie zrobisz, to...”)
- powstrzymywania („zostaw, niech to zrobi ktoś inny”)
- akcentowania słabych stron („myślenie nigdy nie było twoją mocną stroną”)
- eksponowania niepowodzeń („ ty jak zawsze nic nie umiesz”)

Lęk przed niepowodzeniem powoduje u tych dzieci występowanie tendencji do rezygnacji, formułowania niskich aspiracji i niskich oczekiwań, do unikania zadań czy wręcz wagarowania.

7. Buduj w dziecku poczucie własnej wartości

Dziecko będzie pozytywnie myślało o sobie, gdy będzie miało poczucie własnej wartości. Rola rodziców jest pomóc wykształcić w dziecku energię i inicjatywę by zrekompensować poczucie niskie wartości, by znaleźć sposób zrównoważenia swojej słabości, by dziecko myślało: „może nie jestem najlepszym uczniem w klasie, ale najlepiej śpiewam, czy gram w piłkę”. Jest to szczególnie ważne w okresie dojrzewania, bo wówczas często jedynym źródłem poczucia własnej wartości jest akceptacja grupy rówieśniczej.

Wiara we własne możliwości może zaprowadzić na sam szczyt, a jej brak powoduje utratę mnóstwa fantastycznych okazji do nauki, zabawy, poznania ciekawych ludzi.

Wśród elementów warunkujących powodzenie w nauce należy wymienić:

- stan zdrowia i rozwój fizyczny dziecka
- rozwój motoryczny, umysłowy i emocjonalny
- rozwój zainteresowań zarówno przedmiotami nauki, jak i zainteresowań pozaszkolnych
- atmosfera panująca w domu
- tryb życia, organizacja codziennych zajęć, w szczególności przygotowanie zadań domowych.
- wszelkie wady fizyczne dziecka, zwłaszcza wady wzroku i słuchu jeśli nie są systematycznie leczone i odpowiednio korygowane utrudniają uzyskiwanie sukcesów

Omówione wyżej zasady są dość ogólne. Nie da się sformułować gotowej recepty, jak pomagać dziecku. Do każdego należy podchodzić indywidualnie. Jedne dzieci nie mają prawie żadnych problemów z nauką, innym nie idzie z większością przedmiotów. Rodzicielska „pierwsza pomoc” powinna być więc dostosowana do potrzeb dziecka, a rodzice znają swoje dzieci najlepiej.